

Hr. Rode betonedede stærkt den store Byrde, som Laanets Forrentning betød, men fortsatte saa: „Imidlertid vilde det være forkert at slutte, at dette ugunstige Laan var ugunstigt i Forhold til Danmarks Skæbne; det er det selvfølgelig ikke, det er ikke en ugunstig Vurdering af Danmark, der finder Udtryk i dette Laan.“ Han troede ikke, at man kunde vurdere det gunstigere end det svejtsiske Laan, saaledes som jeg nærmest mente, man kunde, men han siger saa: — „Men Laanets hele Karakter viser, at vi placerer mellem Lande som Svejts og Norge, og vi kan overhovedet ikke ønske os et bedre Selskab i Verden for Tiden.“ Forslaget vedtoges derpaa enstemmigt med 114 Stemmer, uden at der var taget Forbehold fra nogen som helst Side. Og i Landstinget ser vi ganske det samme Billede. De Konservatives Ordfører siger: Laanet er nødvendigt, det er nødvendigt at optage det i Udlandet, og Betingelserne er ikke værre end dem, andre kan opnaa. Akkurat paa lignende Maade udtalte Socialdemokraternes Ordfører, Hr. Bramsnæs, sig, og ogsaa de Radikales Ordfører, Hr. Trier, udtalte sig paa samme Maade.

Laanet af 1921 var et 6 pCts Laan, og det var paa betydeligt gunstigere Vilkaar, som det jo laa i hele Situationen. Atter om dette Laan kan det siges, som det ogsaa blev almindelig anerkendt den Gang, at det var rigtigt at optage det i Udlandet, særlig i Amerika, og at Betingelserne var i Forhold til de Betingelser, som den Gang bødes solide Laantagere, forholdsvis gunstige. Imidlertid maatte jo ogsaa den Gang Spørgsmaalet om Muligheden af et indenlandsk Laan være fremme, og her var det ikke i den Grad absolut nødvendigt at optage det i Udlandet, som det var med det første Laan, thi her skulde ikke Hovedparten af Laanet anvendes til en Indbetaling i Dollarvaluta, det skulde have indenlandsk Anvendelse, derfor kunde der her snarere være Tale om Optagelse af et indenlandsk Laan. I den Anledning havde jeg Samraad med Nationalbanken og andre Hovedbanker om det Spørgsmaal, hvorvidt det var rigtigst under Hensyn til Næringslivets hele Stilling at optage Laanet i Ind- eller Udland, og der var ganske afgjort Stemning for, at det burde optages i Udlandet, ligesom man mente, at de Betingelser, der bødes, kunde man ikke vente bedre under den daværende Situation. Særlig blev der henvist til Erhvervslivets trykkede Tilstand, der gjorde det uheldigt at optage et stort Laan i Indlandet, hvorimod man mente, at det var forholdsvis heldigt at stive den

danske Valuta af ved et udenlandsk Laan. Det ærede Medlem Hr. L. Rasmussen udtalte den Gang: „Jeg tror ogsaa, det vil være rigtigt, at det Laan, der nu skal optages, optages i Udlandet, selv om jeg synes, det er et dyrt Laan.“ Heller ikke de ærede Medlemmer Hr. Rode og Hr. Pitzner gjorde nogen Indvending mod et udenlandsk Laan eller fremhævede, at dette Laan var dyrere, end andre solide Laantagere kunde faa Laan til den Gang. Det ærede Medlem Hr. Püschel tog et Forbehold, men ikke et Forbehold af reel Natur, idet han sagde, at han havde haft for kort Tid til Overvejelser, og han var ikke vant til at stemme for Ting, som han ikke kunde overskue; derfor vilde han undlade at stemme. Lovforslaget blev enstemmigt vedtaget, idet ingen stemte imod, men der maa have været enkelte, der har undladt at stemme.

I Landstinget udtalte Socialdemokraternes Ordfører, det ærede Medlem Hr. Bramsnæs: „Der er Grund til at tro, at der ikke i Øjeblikket lader sig opnaa bedre Laanebetingelser, og vi forstaar, det er nødvendigt for Regeringen at optage Laan.“ Den tidligere Finansminister, det ærede Medlem Hr. Brandes, udtalte i ret stærke Vendinger, at Loven var nødvendig og Øjeblikket belejligt, og gjorde heller ingen Indvending hverken mod Betingelserne eller mod, at Laanet optoges som udenlandsk Laan. Den eneste Bebrejdelse, som min højtærede Forgænger rettede imod mig i den Anledning, var, at jeg ikke havde optaget det før. Det vil erindres, at jeg oprindelig havde tænkt at vente til hen paa Foraaret med at dække det betydelige Underskud, der vilde blive at dække i det daværende Finansaar, for bedre at have Overblik over, hvor meget der behøvedes. Men saa var det, der indtraadte visse Bevægelser i Finansverdenen, som gik forud for Konferencen i Gannes, og hvoraf der fulgte en Tilnærmelse mellem engelsk og amerikansk Valuta, det vil sige en Opgang i engelsk og en Nedgang i amerikansk Valuta. Jeg mente, at hvis disse Forsoningsbestræbelser, som skulde udfoldes, og som man allerede den Gang kunde skønne laa i Luften, og som navnlig Lloyd George var saa ivrig for, havde faaet mere Held med sig, var Dollarvalutaen sunket yderligere og altsaa Betingelserne for Optagelsen af et Laan i Dollar blevet ugunstigere. Det var ogsaa udfra denne Betragtning, at Brandes bebrejdede mig, at jeg ikke havde optaget Laanet noget tidligere. Men saa snart jeg fik Øje paa disse Forhold, skred jeg til at optage Laanet, altsaa en